

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 4/61 เดือนมกราคม ปี2561

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะบีบคั้นทางจิตใจกับการเผชิญความเครียดในผู้ป่วยมะเร็งตับระยะลุกลาม

หรือระยะท้าย: การศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง

The Relationship between Psychological Distress and Coping Strategies in Patients with Advanced or Terminal Stage Hepatocellular Carcinoma: A Cross-Sectional Descriptive Study

สุธิสสา เต็มทับ

กิตติกร นิลมานัต

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะบีบคั้นทางจิตใจกับการเผชิญความเครียดของผู้ป่วยมะเร็งตับระยะลุกลาม หรือระยะท้าย วัตถุประสงค์และวิธีการ: การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยมะเร็งตับระยะลุกลามหรือระยะท้าย ที่เข้ารับการรักษาที่หอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลระดับตติยภูมิแห่งหนึ่งในภาคใต้ ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2558 - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 96 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล (2) แบบประเมินความสามารถด้านร่างกายโดยใช้เครื่องมือ The Karnofsky Performance Status Scale (3) แบบสอบถามภาวะบีบคั้นทางจิตใจโดยใช้แบบวัดความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้า (Hospital Anxiety and Depression Scale) และ (4) แบบสอบถามการเผชิญความเครียดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดของ Lazarus และ Folkman ตรวจสอบความสอดคล้องภายใน ของแบบวัดความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้า และแบบสอบถามการเผชิญความเครียด ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค เท่ากับ 0.89 และ 0.84 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ผลการศึกษา: ภาวะบีบคั้นทางจิตใจโดยรวมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางลบกับการเผชิญความเครียดโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.66$, $p\text{-value} < 0.001$) สรุป: ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ป่วยมะเร็งตับระยะลุกลามหรือระยะท้ายที่มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจสูงจะมีวิธีการเผชิญความเครียดต่ำ ดังนั้นพยาบาลควรมีการคัดกรองภาวะบีบคั้นทางจิตใจในผู้ป่วยมะเร็งตับระยะลุกลามหรือระยะท้ายทุกราย รวมทั้งมีการพัฒนา รูปแบบการดูแลเพื่อส่งเสริมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถปรับตัวต่อความเจ็บป่วยได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในวาระท้ายของชีวิต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง (a cross-sectional descriptive study) เก็บข้อมูล หอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลระดับตติยภูมิแห่งหนึ่งในภาคใต้ ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2558 - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 รวมจำนวน 1 ปี 8 เดือน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 4 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบประเมินความสามารถด้านร่างกาย ส่วนที่ 3 แบบสอบถามภาวะบีบคั้นทางจิตใจ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการเผชิญความเครียด ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 3 และ 4 ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และความเที่ยงโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ได้ค่าเท่ากับ 0.89 และ 0.84 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจ้งหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยเข้าพบเพื่อแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างเมื่อพบกันครั้งแรก อธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย

ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างลงชื่อในแบบฟอร์มยินยอมเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยให้เวลากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่เตรียมไว้ประมาณ 30-45 นาที ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและกล่าวขอบคุณ

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย

ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยชี้แจงให้ทราบเกี่ยวกับข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ มีการนำเสนอการวิจัยโดยภาพรวม และนำข้อมูลมาใช้เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น จากนั้นจึงขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล หากกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมการวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างลงชื่อเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อเสนอแนะ

ภาวะเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งตับระยะลุกลามหรือระยะท้ายส่งผลกระทบต่อให้เกิดภาวะบีบคั้นทางจิตใจในระดับปานกลาง โดยผู้ป่วยจะใช้การเผชิญความเครียด ทั้งด้านมุ่งแก้ปัญหาและด้านมุ่งปรับอารมณ์เพื่อบรรเทาความเครียดจากสถานการณ์ความเจ็บป่วย และพบว่าผู้ป่วยมะเร็งตับระยะลุกลามหรือระยะท้ายที่มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจสูงจะใช้วิธีการเผชิญความเครียดลดลง

สุธิสา เต็มทับ และ กิตติกร นิลมานันต์. 2560. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะบีบคั้นทางจิตใจกับการเผชิญความเครียดในผู้ป่วย มะเร็งตับระยะลุกลามหรือระยะท้าย: การศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง. สงขลานครินทร์เวชสาร: 35(4); 313-324

แบบสอบถามความคิดเห็น Nursing Research Newsletter ฝ่ายบริการพยาบาล ปี 2561

มีวิธีการประเมิน ดังนี้

1. Scan QR Code
2. เข้า Link : <https://goo.gl/JJ9nv1>

หอผู้ป่วยได้ร่วมตอบแบบประเมินมากที่สุด
5 อันดับจะมีรางวัลมอบให้ทุกๆ 3 เดือนค่ะ
** ร่วมตอบแบบประเมินกันเยอะนะคะ**